

vulcano ancora attivo che durante l'eruzione del 79 a.c. spazzò via cittadine di Pompei e Ercolano. Il suo panorama e nell'immaginario collettivo internazionale i suoi prodotti tipici sono annoverati fra i più classici simboli dell'Italia.

Abruzzo

L'Abruzzo permette, per le caratteristiche del suo territorio, vacanze ed itinerari per tutti i gusti. Mare, montagna, e borghi storici, fiumi e laghi sono alla portata di tutti gli amanti della natura e delle tradizioni locali. Nei bellissimi parchi, come lo storico Parco Nazionale d'Abruzzo, fauna e flora si presentano in questa zona d'Italia con caratteristiche del tutto peculiari. Piccole città d'arte conservano grandi capolavori artistici; a cominciare dal capoluogo l'Aquila, uno dei maggiori centri d'arte d'Italia, per continuare con Sulmona con i suoi monumenti in stile gotico e rinascimentale, e finire con Pescocostanzo, che in parecchi edifici conserva tracce delle decorazioni tipiche della architettura longobarda.

Puglia

La Puglia costituisce il tacco dello stivale della penisola ed è una regione per la maggior parte pianeggiante con una lunga costa in cui è possibile trovare spiagge bellissime. All'interno della regione ci sono piccoli e grandi centri ricchi di storia, di cultura e di grandi tradizioni popolari come la città di Lecce, molto conosciuta soprattutto per lo stile barocco delle sue chiese e delle sue abitazioni.

Sicilia

La Sicilia è la più grande isola del Mediterraneo, separata dalla Calabria e dal resto della penisola dallo Stretto di Messina. L'avvicinarsi di molteplici civiltà (Greci, Romani, Normanni) ha arricchito la Sicilia di insediamenti urbani, di monumenti e di vestigia del passato che fanno della regione un luogo ricco di capolavori artistici. Capitolo a parte merita l'Etna, il vulcano attivo più alto d'Europa, capace di regalare spettacoli naturali sempre diversi. Incantevoli anche le coste.

Viaggiare è uno dei modi più nobili per crescere conoscendo mondi e culture diversi, l'Italia è il paese più bella al mondo, e le sue città sono un vero e proprio gioiello.

Un viaggio in Italia è un'esperienza unica ed indimenticabile.

Література

1. Roberto Besana, Almanacco Italia – istituto geografico DeAgostini S.p.A., Novara -2001, p. 8-441
2. A.Rapoport, Tutto sull'Italia – Charkiv “FOLIO” 2006, p. 351-510

УДК 130.2 (043)

Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор

ГУМАНІСТИЧНЕ СВІТОБАЧЕННЯ ЛУЇДЖІ ПІРАНДЕЛЛО

Луїджі Піранделло (1867–1937) – один з найвидатніших італійських письменників ХХ ст., прозаїк та драматург, в 1934 році отримав Нобелівську премію «за творчу сміливість та винахідливість у відродженні драматургійного і сценічного мистецтва». Світ творів Л. Піранделло – це ілюстрація кризи, у яку потрапляє людина на початку ХХ ст., це тонка грань, невизначеність між життям і смертю, нерозуміння того, що насправді є реальністю, а що абсурдом. В його творах трагічно надломлені моменти духовного життя італійського суспільства відображені з найбільшою художньою силою і глибиною психологічного проникнення. Як прозаїк, він збагатив національну традицію, трансформував веристську новелу, відкривши нові перспективи для морально-психологічного роману. Свої філософсько-естетичні погляди Піранделло сформулював в статті «Мистецтво і свідомість сьогодні» (1893), в якій виступив з розгорнутою критикою позитивізму, схилившись до релятивізму, до заперечення провідної ролі розуму в процесі пізнання: «Ми не можемо мати про життя ніякого чіткого знання, ніякого точного уявлення, а лише мінливі і примарні відчуття [1, I, с. 189]». Письменник, таким чином,

спирається не на загальні досягнення сучасної науки, а на психіатрію, яка, на його думку, лише одна здатна пояснити складні внутрішні процеси, які переживає сучасна людина.

З гіркотою Піранделло говорить про кризу ідеалів, характерну для італійської дійсності 90-х років XIX ст., про самоту особи і спустошеність молодого покоління, яке вступає в життя без віри в ідеали. Він гостріше на відміну від багатьох його сучасників відчув кризу свідомості, її історичні, соціальні та психологічні причини. У мистецтві ця криза проявилася в швидкій зміні різних шкіл і течій: «Вчора реалізм і натуралізм, сьогодні символізм і містицизм, хто знає, що буде завтра?» Для Піранделло витвір мистецтва – результат безпосереднього переживання, і народжується він не на основі якогось наперед обдуманого плану або міркування, а повинен вилитися безпосередньо з почуття.

Ці ідеї набувають подальшого розвитку в трактаті «Гуморизм» (1908), в якому Піранделло викладає свою теорію зображення життя в мистецтві. Трактат складається з двох частин: в першій йдеться про природу комічного – автор робить екскурс в історію розвитку гумору в світовій літературі; в другій він розглядає взаємостосунки мистецтва і життя, проблему творчості і відображення особи в мистецтві та окреслює особливості свого художнього методу, спираючись на філософський релятивізм, популярний на початку XX ст.

«Життя – це нескінченний потік, – говорить Піранделло, – який ми намагаємося зупинити і зафіксувати в певних нерухомих формах всередині і зовні нас, тому що ми самі є вже фіксованими формами...[1, II, с. 160]» Пізніше Піранделло назве ці форми «масками». Поняття та ідеали, – продовжує Піранделло, – це ті самі форми, як і «всі наші помилкові уявлення, умови і стани, в яких ми прагнемо відобразити себе». Отже, «форми», на думку Піранделло, можуть виражати лише малу частину духовного життя людини. Ці «форми» нестабільні і відносні, їх легко може зруйнувати вічно мінливий потік життя.

Внутрішній світ людини уявляється самому Піранделло у вигляді безкінечно виникаючих і згасаючих відчуттів, прагнень, ідей, які перебувають в безперервному русі і боротьбі, відображаючи суперечливе ество усілякої людської особи і не дозволяючи їй застигнути у раз і назавжди зафіксованій формі. Розвиваючи це положення, Піранделло доходить висновку, що «Я» не одне, їх багато. В людині, стверджує мислитель, багато протилежних душ, з їх комбінацій і «складається» особа.

Стосовно мистецтва Піранделло зауважує: «Художній твір створюється вільним рухом внутрішнього життя, який організовує ідеї і образи в гармонійну форму [1, II, с. 161]». Він виступає проти будь-якої доктрини і «точки зору», як і проти спроб пояснити світ. В естетиці, як і у філософії, глибинний гуманізм Піранделло віддає перевагу стихійному і несвідомому началу, які, на його думку, більшою мірою визначають спонтанну поведінку людини, ніж свідомість і логічне мислення.

Свій художній метод, що розкриває ілюзорність наших уявлень про дійсність, Піранделло назвав «гуморизмом». Відкидаючи описовість в зображенні життєвого матеріалу, він як майстер художніх інтерпретацій протиставляє їй «гумористську рефлексію» – дію, яку проводять його персонажі, прагнучи створити свій замкнутий внутрішній світ, що протистоїть реальному. Тональність похмурої іронії, в якій ведеться оповідь, включає момент співчуття, поєднує трагічне і комічне. Це поєднання трагедії і фарсу відображує «відчуття контрасту», яке Піранделло вважав обов'язковим для «гумористичного» в його розумінні мистецтва.

Філософсько-психологічна проблематика новел Піранделло постає на матеріалі тогочасного соціального побуту. Художник засобами мистецтва засуджував ту реальну дійсність, яка була причиною духовного зубожіння, безвір'я, втрати духовних цінностей, особистісної відчуженості. Л. Піранделло – не безпристрасний спостерігач, а викривач антигуманних систем і захисник людини, її честі, гідності та свободи. За це, вочевидь, він і був названий кращим драматургом кінця XIX – початку XX ст.

Література:

1. Піранделло Л. Избранная проза : [в 2 т.] : пер. с итал. / Л. Піранделло. – Л. : Худож. лит., 1983. – Т. 1. – 1983. – 375 с. – Т. 2. – 1983. – 480 с.

УДК 811.131.1'373(043)
Спруцко І. В., лаборант

КЛАСИФІКАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПРИКЛАДІ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Наукова систематизація різноманітного фразеологічного матеріалу – одне з актуальних завдань лінгвістичної дисципліни. Вітчизняні вчені, спираючись на ті чи інші ознаки ФО, дотримуючись певних принципів (семантичного, функціонального, граматичного, генетичного тощо), запропонували ряд класифікаційних схем, які використовуються у теоретичній і методичній літературі.

Широкого визнання у вітчизняному і світовому мовознавстві здобула **семантична класифікація**, опрацьована академіком В. В. Виноградовим. Він розрізняє три типи фразеологічних одиниць [2, с. 36].:

- фразеологічні зрощення;
- фразеологічні єдності;
- фразеологічні сполучення.

Фразеологічні зрощення – семантично неподільні ФО, у яких цілісне значення невмотивоване, тобто не впливає із значень їх компонентів: *star di balla* – брехати, *reggere il sacco* – бути співучасником, *dolce di sale* – дурник, *meno male* – Слава Богу.

Фразеологічні єдності – теж семантично неподільні фразеологічні одиниці, але цілісне значення їх умотивоване значенням компонентів: *di mala voglia* – неохоче, *essere sulle spine*. - бути як на голках.

Фразеологічні сполучення – «тип фраз, створюваних реалізацією зв'язаних значень слів». Фразеологічні сполучення не є безумовними семантичними єдностями. Вони аналітичні: *fare una brutta celia* - зіграти поганий жарт, *fare lo smargiasso* – хвалитися, *far lo gnorri* - прикидатися дурником, *farsi riconoscere* – зізнатися.

Зберігши три основні класи фразеологічних одиниць за схемою В. В. Виноградова, професор М. М. Шанський виділив четвертий клас – **фразеологічні вирази**, до яких належать такі стійкі в своєму складі і вживані фразеологічні звороти, які не тільки є семантично подільними, але й складаються цілком із слів з вільним значенням: *far vedere qualche stelle ci sono in cielo* – іскри з очей носилися, *La farina del diavolo va tutta in crusca* – крадена пшениця в їжу не годиться. [6, с. 36].

Класифікація М. М. Шанського дістала широке визнання, особливо в науково-методичній літературі.

Спробу систематизації стійких сполук у функціональному аспекті здійснив С. Г. Гаврин [3, с. 84]. Він виділяє шість основних типів:

Образно-виразні стійкі сполуки, до яких належать метафоричні одиниці: *mostrare le calgagna, dare a gambe* – втекти; сполуки з метафоричними компонентами: *nuotare nel lardo* – жити розкошуючи; сталі порівняння: *fare come l'asino di Buridano* – бути вкрай нерішучим, *Come dire al tuoro* – як із стіною розмовляти; сталі гіперболи і літоти: *buscare un tozzo di pane* – заробляти на шматок хліба; сполуки, що створювалися на основі поетичного синтаксису: *правда – добре, а щастя – краще*.

Еліптичні сполуки, що об'єднують усічені стійкі сполуки слів: *saperla lunga* - бути собі на умі, *boca a lira* – ні пуху, ні пера, *sapo caldo* – важлива персона.